

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет комп'ютерних наук,
управління та адміністрування
Кафедра публічного управління
та _____ менеджменту
природоохоронної діяльності

Бакалаврська кваліфікаційна робота

на тему: Оцінка перспектив будівництва маломірних плавзасобів для
потреб рекреації та відпочинку на воді в Одеському регіоні

Виконав студент 4 року навчання
групи У- 41
спеціальність 073 «Менеджмент»,
Бавер Олександр Сергійович

Керівник ст. вик.
Чернишов Олексій Сергійович

Консультант д.е.н., проф. ОДЕКУ
Рубель Олег Євгенович

Рецензент к.геогр.н., доцент ОДЕКУ
Нагаєва Світлана Павлівна

Одеса 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет комп'ютерних наук, управління та адміністрування
Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності
Рівень вищої освіти бакалавр
Спеціальність 073 «Менеджмент»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

Павленко О.П.

“21” квітня 2020 року

ЗАВДАННЯ
НА БАКАЛАВРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Бавер Олександр Сергійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Оцінка перспектив будівництва маломірних плавзасобів для потреб рекреації та відпочинку на воді в Одеському регіоні

керівник роботи Чернишов Олексій Сергійович ст. викладач,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “21” квітня 2020 року № 42-С

2. Строк подання студентом роботи 2 червня 2020 року

3. Вихідні дані до роботи _____

Наукові статті, довідники, закони та Кодекси України, періодичні видання, Інтернет-джерела, статистичні збірники, підручники, матеріали капітанії портів України, матеріали Одеської облдержадміністрації,

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

Огляд стану морегосподарської та туристичної галузі з позицій створення малих підприємств, обґрунтування концепції підприємства, бізнес-план створення підприємства, аналіз показників бізнес-плану.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Таблиці, графіки малюнки. Обов'язково – таблиця інвестиційного балансу проекту, графік інвестування та повернення коштів, графік крапки беззбитковості

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
	<u>д.е.н., проф. ОДЕКУ</u>		
	<u>Рубель Олег Євгенович</u>		

7. Дата видачі завдання 21 квітня 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Оцінка виконання етапу	
			у %	за 4-х бальною шкалою
1.	Робота з літературними джерелами	21.04-26.04.20		
2.	Робота над розділом 1 «ОЦІНКА РИНКУ ЗБУТУ МАЛОМІРНИХ ПЛАВЗАСОБІВ ДЛЯ ПОТРЕБ РЕКРЕАЦІЇ ТА ВІДПОЧИНКУ НА ВОДІ В УКРАЇНІ»	27.04-7.05.20		
3.	Робота над розділом 2 «АНАЛІЗ ПРОПОЗИЦІЇ РИНКУ ТА ОБГРУНТУВАННЯ НАПРЯМКУ ВИРОБНИЦТВА»	8.05-18.05.20		
4.	Рубіжна атестація	11.05-16.05.20		
5.	Робота над розділом 3 «РОЗРАХУНОК БІЗНЕС ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ»	19.05-30.05.20		
6.	Оформлення роботи	31.05-1.06.20		
7.	Здача роботи на кафедру	02.06.20		
8.	Перевірка на плагіат	07.06.20		
	Інтегральна оцінка виконання етапів календарного плану (як середня по етапам)			

Студент Бавер О. С.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи Чернишов О. С.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Зміст

	ВСТУП	5
1	РОЗДІЛ 1. ОЦІНКА РИНКУ ЗБУТУ МАЛОМІРНИХ ПЛАВЗАСОБІВ ДЛЯ ПОТРЕБ РЕКРЕАЦІЇ ТА ВІДПОЧИНКУ НА ВОДІ В УКРАЇНІ	8
1.1	Огляд напрямків використання маломірних плавзасобів в Україні та Одеському регіоні	8
1.2	Географічне розташування, клімат і природні екскурсійні об'єкти Одеської області	11
1.3	Державний нагляд за будівництвом маломірних судів й їхня реєстрація	15
1.4	Сучасні перспективи розвитку туризму в Україні	21
1.5	Потенціал розвитку маломірного флоту у приморському регіоні України у світлі закордонного досвіду	27
1.6	Формування ринкової концепції проекту	29
2	РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРОПОЗИЦІЇ РИНКУ ТА ОБГРУНТУВАННЯ НАПРЯМКУ ВИРОБНИЦТВА	32
2.1	Аналіз можливих напрямків розвитку виробництва	32
2.2	Огляд конструкцій маломірних судів і технологій їх будівництва	34
2.3	Огляд ринку човнів України	45
2.3.1	Алюмінієві човни	45
2.3.2	Пластикові човни	48
2.3.3	Гумові надувні човни	52
3	РОЗДІЛ 3. РОЗРАХУНОК БІЗНЕС ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТА АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ	57
3.1	Вибір асортименту, структури й організаційної форми підприємства. Вимоги до формування матеріальної бази	57
3.2	Маркетингова стратегія й просування товару	61
3.3	Визначення витрат на формування виробничої бази	63
3.4	План виробництва та визначення потреби в персоналі	65
3.5	Виробничі витрати й валовий дохід. Аналіз показників	69
	ВИСНОВКИ	74
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	76

ВСТУП

Перші питання, які необхідно ставити при оцінці перспектив створення того чи іншого виробництва – які перспективи ринку того продукту, який буде виробляти підприємство, хто буде споживачем та який буде портрет типового споживача. Якщо продукт орієнтований не на одну групу споживачів а на декілька – як мінімізувати витрати на налаштування продукту під ці різні групи споживачів. Ідеальною стає рішення, коли вдається розробити такий продукт, який майже без змін буде відповідати очікуванням декілька великих груп споживачів. Тоді по мірі того, як ринок буде змінюватися, з'являється можливість диверсифікації виробництва та компенсації втрат попиту з боку однієї групи споживачів за рахунок іншої.

Враховуючи таку позицію, можна стверджувати, що оцінка перспектив будівництва маломірних плавзасобів для потреб рекреації та відпочинку на воді в Одеському регіоні має складатися з огляду потенціального ринку та складання портретів типових груп споживачів, розробки оптимальної концепції продукту, відбору най ефективнішої технології та організаційної моделі виробництва та розробки маркетингової політики. Остаточне рішення щодо перспектив початку такого виробництва можна прийняти вже на основі більш-менш деталізованих розрахунків бізнес-плану який буде базуватися на розробленій концепції та даних аналізу ринку праці та матеріалів. На основі аналізу показників бізнес-плану можна зробити обґрунтовані висновки щодо перспектив розгортання виробництва.

Туризм і самодіяльний туризм є важливим компонентом економіки регіону. За останні 30 років в Україні в десятки разів скоротився випуск недорогих плавзасобів для риболовлі, відпочинку на дачі й прогулянок по морю. Наявні човни поступово старіють, і їх стає усе менше. Якщо в 70-і й 80-і роки у вихідні дні можна було під заставу паспорта покататися уздовж берега на гребному човні, та у вихідні дні їх у морі можна було нарахувати сотні, то зараз пара десятків човнів у морі від Лонжерона до 16 станції Великого

Фонтану це уже багато. При чому якщо у семи десяти роки човни були відносно великі та на них виходили від двох до шести осіб, то зараз це переважно гумові надувні човни на яких виходить одна-дві особи.

Різноманітний асортимент надувних човнів, що з'явився на ринку за останні роки, не може замінити шлюпки й шаланди через принципово різні споживчі властивості. Необхідно враховувати що човни потрібні не тільки на Чорноморському узбережжі. Україна також є країною великих і малих рік та озер. Це створює величезний потенціал продажу човнів для рибалки, активного відпочинку у вихідні дні та розвитку спорту й спортивного туризму з використанням маломірних плавзасобів. Кількість маломірних плавзасобів у пересічному середземноморському прибережному місті, по розмірах відповіде Одесі обчислюється тисячами, якщо не десятками тисяч. Більшість з таких плавзасобів традиційно виробляються прямо у місті.

Традиція виробництва малих плавзасобів в Одесі практично загублена. Не вміють тепер у нас будувати знамениті шаланди. Можна стверджувати що настав час показати перспективи створення виробництва маломірних судів в Одеському регіоні, проаналізувати можливу концепцію підприємства та асортимент для внутрішнього туризму і спорту в Україні. Даючи громадянам можливість реалізувати себе, відпочиваючи на човні в морі, або на лимані, займаючись ловом риби або управляючи вітрилом, ми знижуємо соціальну напругу в суспільстві. Це може стати додатковим важелем розвитку внутрішнього туризму в Україні. Особливо важливо підтримати розвиток внутрішнього туризму зараз, коли пандемія коронавірусу майже повністю унеможливила виїзд у інші країни. До того ж відпочинок на воді відповідає принципам соціального дистанціювання.

Збільшення кількості човнів на узбережжі Одеси та області спричинить зміни структурного характеру - будуть потрібні стоянки для їхнього зберігання, потрібно буде робити їм ремонт, власники плавзасобів захочуть навчитися водінню й одержати сертифікат, туристи, яки приїжджають сюди на відпочинок, теж із задоволенням візьмуть участь у процесі, що підвищить

туристичну привабливість регіону. Тобто можна розраховувати що розвиток виробництва маломірних плавзасобів для потреб рекреації та відпочинку на воді в Одеському регіоні не тільки створить нові робочі місця для працівників підприємства, але й забезпечить у декілька разів більше робочих місць у пов'язаних видах діяльності та підніме туристичну привабливість регіону.

До маломірних плавзасобів відноситься дуже широкий перелік різноманітних виробів. Це і водні мотоцикли і каное і шлюпки і спортивні парусні швертботи. Також під це визначення підпадають надувні гумові човни, моторні човни та катери, водні велосипеди та інші аналогічні плавзасоби. У межах нашого дослідження увага буде зосереджена саме на човнах, які можуть рухатися внаслідок застосування весел, малопотужних двигунів (до 12 к.с.) або вітрил.

Вітчизняному виробнику поки що важко конкурувати із високотехнологічним виробництвом Китаю або Туреччини, змагаючись у напрямку виробництва швидкісних катерів та водних мотоциклів. Також важко вийти на ринок дуже масових продуктів, таких як надувні човни та розбірні каякі. Їх завозять до нашої країни цілими контейнерами за демпінговими, по відношенню до наших виробничих можливостей, цінами. Вже працюючі на ринку виробники давно поділили цей ринок і склалося так, що диктують ціни на ньому дуже великі підприємства, які виробляють за рік мільйони одиниць продукції. Шанс місцевого виробника – виготовляти продукцію, яка має відносно великі габарити та незручна у транспортуванні на великі відстані, або її транспортування із інших країн суттєво підвищує її вартість. Також бажано встановити на виробництві опції, коли клієнт може замовити якісь індивідуальні риси, що зробить його екземпляр продукції унікальним.

ВИСНОВКИ

Оцінка перспектив створення підприємства по будівництву маломірних плавзасобів, проведений у роботі, показала, що цей напрямок є затребуваним і перспективним. Проект має гарні інвестиційні показники. Планована структура підприємства відповідає тенденції розвитку малого бізнесу в Україні. Додаткової привабливості проекту надають недавно прийняті спрощення умов реєстрації човні довжиною до 4 метрів. Також можна очікувати, що карантинні обмеження приведуть до зростання популярності внутрішнього туризму та підвищенню попиту на маломірні індивідуальні плавзасоби. Ще одним приємним моментом стало підвищення з початку року ліміту річного обороту для підприємців 2 групи. Це також дозволило оптимізувати економічні показники.

На підставі проведеного аналізу ринку та існуючих технологій запропонована лінійка продукції та технологічна схема виробництва. Визначено структуру та склад матеріально-технічної бази виробництва та штат. Продукт, вироблений підприємством відноситься до речей довгострокового користування, та не втрачає споживчих якостей на протязі часу. При плануванні розвитку виробництва запропоновано відразу виводити підприємство на планову потужність виробництва (на четвертий місяць) не чекаючи на підтвердження попиту. Це означає, що якщо попит на дану продукцію не підтвердиться, або з часом скоротиться, можна буде припинити або перепрофілювати виробництво й поступово розпродавати залишки виробів. Така ситуація знижує ризики виробництва.

Запропоновано дві ринкових ниші для двох модифікацій лінійки продуктів. Для кожної розроблено окремий маркетинговий підхід. Для швидкого запуску збуту запропоновано укладення лізингових договорів на обсяг 20-100 одиниць продукції. Тривалість програми 1,5 року (два курортних сезона)

Виробництво маломірних судів, крім просто економічного компонента грає й інфраструктурну роль. Додаткові можливості виникають «на стику» з іншими видами діяльності. Виникає попит на навчання судноводителів, послуги зберігання плавзасобів поблизу місць відпочинку, приїжджі туристи отримують можливість випробувати ще один вид прекрасного відпочинку. Збільшується число замовлень на технічний огляд плавзасобів й оформлення документів. Виникає попит на юридичні послуги з виконання цих дій для тих, хто воліє заплатити, а не робити все самостійно. Після того, як парк плавзасобів істотно збільшиться виникне необхідність у їхньому ремонті й модернізації. З'явиться можливість проведення змагань й інших масових заходів.

Бажано щоб процес задоволення попиту на плавзасоби йшов паралельно із процесом лібералізації формальностей, необхідних для виходу в море, зберігання човнів та просто спуску їх на воду. З огляду на, що окремі кроки в цьому напрямку влада вже продемонструвала (дозволене спрощене оформлення виходу плавзасобів у двомильну прибережну зону, скасовано необхідність оформлення реєстраційних документів на човни довжиною до 4 метрів), можна чекати, що незабаром з'являться інші нововведення. Це ще підштовхне попит на човни й швертботи прогулянкового класу.

Одеса позиціонується як регіональний центр туризму, у тому числі й міжнародного. Тимчасова втрата Криму та Жорсткі обмеження міжнародного туризму внаслідок карантину багатократно підвищили значення Одеського регіону у цьому напрямку. Розвиток сервісу маломірних плавзасобів дозволить зробити відпочинок більше різноманітним, залучити вітчизняного, а з часом і й закордонного туриста, розширити можливості відпочинку місцевих жителів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України
2. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). К., 2007. 436 с.
3. Воскресенский В.Ю. Міжнародний туризм. М.- 2006. - 107с.
4. Громило С. Ідея гармонії й краси в житті з природою. Туристські маршрути України.- //Краєзнавство. Географія. Туризм. - 2003. - №21-23. - С. 3-20.
5. Одеська область: Територіальна організація й структура господарства /Під ред. Топчиева А.Г.- Одеса: Маяк, 1991. - 312 з
6. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство: Навчальний посібник.-К.: Альтепрес, 2003.- 352с.
7. Рутинський М.Й. Географія туризму України: Навч. Посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004.-166с.
8. Стржалковский В.И. Макроекономічні умови розвитку сфери туризму.- К. Центр навчальної літератури, 2006.-79с.
9. Степнов И.М. Бізнес-плани. Полне довідкове рукводство. - М: 10. Лабораторія базових знань, 2001. - 240 с.
10. Ревинский И. А., Романова Л. С. Поводження фірми на ринку послуг. Туризм і подорожі: Навчальна допомога.- Новосибірськ: Сиб. Унив. 3, 2001.- 304 с.
11. Мальська М. П., Зле В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч. посіб.? К.: Центр учбової л-ри, 2007.? 424 с.
12. Бойко М., Гапкало Л. Засади формування пріоритетних напрямів туристичної політики України.- //Регіональна економіка. - 2005. - №1. - С. 222-229.
13. Дурович А.П., Компанев А.С.. Маркетинг у туризмі: - навчальна допомога. Мінськ: "Экономпресс, 2005.- 521с.

14. Д.Прейгер, І.Малярчук “Розвиток іноземного туризму в Україні в контексті розбудови міжнародних транспортних коридорів” // Економіка України”, № 6 (червень) 2004 р., С.20-28
15. Географія міжнародного туризму. Країни СНД і Балтії. - Мн.: Аверсэв, 2004. - 252 з
16. Бурів В. П., Ломакин А. Л., Морошкин В. А. Бізнес-план фірми: теорія й практика. М.: Асоціація авторів і видавців «ТАНДЕМ». Видавництво «ЭКМОС», 2000
17. Стратегія інноваційного розвитку України 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів
18. Постанова від 8 грудня 2010 долі N 1110 Київ «Про внесення змін до Положення про прикордонний режим»
19. «Про затвердження Положення про визначення туристських вітрильних суден як спортивних та порядок їх обліку» : Наказ Міністерства юстиції України від 2004N1561
20. Правила користування маломірними суднами на водних об'єктах в Одеській області: Затверджено Рішенням Одеської обласної заруди від 29.02.2009 р. № 485- V Сучасна регіональна політика і транскордонне співробітництво: під наук. редакцією В. І. Пили – Хмельницький: ХУУП, 2006 – 412 с.
21. *Гладій, І. Й.* Регіональна політика та сценарії просторового розвитку ЄС / І. Й. Гладій // Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків і залучення іноземних інвестицій: регіональний аспект. - Сб. науч. тр. - Донецьк: Донну, 2008. - С. 64-71.
22. <http://biz.liga.net>
23. <http://ru.wikipedia.org>
24. <http://news.liga.net>
25. <https://www.kmu.gov.ua/news/vladislav-kriklij-sproshcheno-reyestraciyu-suden>
26. <https://www.adventurer.com.ua/catalog/lodki-47>

27. <http://kapitan.ua/product/plastikovaja-progulochnaja-grebnaja-lodka-grand-regatta-rg370/>
28. <http://shipregister.ua/books/index.html>
29. <https://oda.odessa.gov.ua/documents>
30. <https://regionguide.od.ua/>